

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemané za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 8. avgusta 1860.

Nekaj poskušinj iz Notranjskega.

Dež novo seme (sibirisches Heilkraut) je bilo v več krajih tukajšne kmetijske podružnice lansko pomlad posejano; to pomlad smo čakali, da bo zelenilo, al up je bil prazen. Morda je bilo seme premalo dozorelo?

O lupini ali volčjem bobu (Lupine) so Nenci mnogo pisarili, pa se bomo javaljne z njimi ukvarjali. Ako se grah vsadi na tisti prostor, naj je pognojen ali ne, in naj se porabi za kermo ali za gnoj ali pa naj dozori seme, je po moji skušnji na vsako stran memo lupine trikrat več vreden. Ako so pa koga v tej reči skušnje drugače zadržile, pa naj pové! *)

Siva ajda se lani tukaj ni mogla zavolj prehude suše kaj posebno obnesti, zato pa mislim, da bo letos to, kar je lani zamudila, obilno namestila, zakaj prav lepo cveie.

Petero liber mnogoverstnih podzemljic (krompirja), ki nam jih je preteklo leto slavna kmetijska družba iz Ljubljane poslala, je bilo posajenih; da bi se bilo obsadilo z njimi več prostora, se je tudi nekaj posameznih očes izročilo zemlji, ki pa niso zmožne bile kaliti, kar očitno kaže, da celó premajhnih kosčikov ne veljá saditi. Vendar se je v veliki suši in tudi na suhem kraju bilo pridelalo teh podzemljic jerbas srednje mere, ki so bile kaj lepe in skoz in skoz zdrave; letos pa mislim, da se bodo na mernike mirile.

Brali smo, da voda ne zmerzne in se ne vledení, če se v nji raztopí galuna. To smo poskusili, in bi bili res radi v cerkvenih kamnih in posodici na aldovniku vodo ohranili v najhuji zimi; toda zimski mraz ni galuna nič porajtal — ta je tedaj bosa. Križnogorski.

Veliki zbor krajske kmetijske družbe.

(Dalje.)

Doktor Bleiweis je imel popis pripravljen, da bi bil povedal, kaj se je lansko leto in letošnje pomlad storilo in skusilo na vertu kmetijske družbe na spodnjih Poljanah; ker je pa časa zmanjkalo zavoljo drugih obširnih reči, ni bil zboru na znanje dal, natisniti se pa vendar mora. Iz tega popisa posnamemo za „Novice“ sledeče:

Iznova se je zasadilo 45 pritličnih žlahnih hrušk in jablan, ki si jih je družba iz Kiseka (Güns) na Ogerskem naročila pri dobroznanem vertnarju g. Wölfel-nu. Družba je mogla tako daleč iti po drevesc, ker nikjer drugod ni môgla kaj prida dobiti, in res je prav zadovoljna z njimi.

Vse murvine drevesa so bile obrezane in v boljo zemljo presajene.

Divjakov jabelčnih se je zasadilo 6.230, hruševih pa 1.120; iz lani vsajenih hruševih in jabelčnih pèšk se je prijelo kakih 10.000. Veliko pa je pokončala lanska grozna suša in je červ požerl, ki je podjedil tudi mnogim večjim drevesom korenine. Ko so delavci prekopavali svet, ki že več let ni bil okopan in kjer je rastlo nekoliko divjakov in

pa cepljenih hiravcov, so izkopali toliko červov, da je vse mergolelo. Nalaš smo jih nabrali na tem 5 sežujov dolgem in 5 širokem kosu, in jih zvagali: bilo jih je 10 funtov, ki so jih kokoši prav rade pozobale. Koliko škode bi bil ta merčes napravil, ako bi se bil prihodnje leto keber iz njih prikazal.

Pervikrat lani smo začeli rejo židnih červičev enmalo bolj na debelo, da so kmetijski učenci pod nadgledstvom že bolj izučenega Janeza Kern-a, (družbinega vertnarja Andreja Strukel-a so nam ravno ta čas v soldate na Laško vzeli) djansko vadili v sviloreji. Červiči so bili lepi in čisto zdravi; pridelalo se je 69 funtov kokonov, ki so se za seme prodali.

Murvinega semena se je spomladi vsejalo 1 funt, divjega kostanja pa posadilo blizo 3 mernike.

Skusili smo dalje na vertu to-le:

Veliko hvaljenega dežnovega semena, ki prvo leto skozi zemljo ne prebode, smo toliko bolj radovedni letos v drugem letu pričakovali, pa ga ni. Morebiti ni bilo seme dobro; pa je že sitno, če je preveč kočljivo. Ako se ne bo od drugod več hvale slišalo, bomo Sibircom pustili njih klajo.

Že dve leti se ukvarjamo na vertu z volčjim bobom ali lupino rumeno in višnjevo, o kateri Nemci pripovedujejo, da rodi na vsaki pustoti, in ne morejo prehvaliti, kako dobro gnojilo je, ako se podorje zelena na njivi, kjer raste. Zemlja, kjer smo jo na družbenem vertu sejali, je res zlo pešena, pa ravno taka, za kakoršno Nemci lupino kot zve-ličarce hvalijo. Pri nas je le tam pa tam bilka tako revno stala, da smo očitno vidili, da ta revca ne more nobene zemlje pognojiti, marveč ona sama potrebuje gnoja, da rodi kaj semena, za katero pa ne bojo ne ovce ne konji hvaležni. Mi smo tedaj volčji bob že izbrisali iz priporočila vrednih rastlin.

Toliko bolje se je pa obnesla ameriška koruza; velika je bila in košata, da se je vsak čudil, kdor jo je vidil; nastavila je pa večidel le po enem storžu, ki pa ni ves dozorel, ker je koruza bila še le proti koncu sa-jena. Ta skušnja poterjuje, kar je gospod prof. Hlubek rekel, da ni bolje koruske kakor je ameriška, kdor želí dobre klaje za molžne krave.

Papeževa repica (topinambur) je pokazala, da ni prav, da jo naši kmetovavci tako zanemarjajo; veliko dobre piče za živino bi vsako spomlad lahko imeli, ker laška repica ostane čez zimo v zemlji.

Krompir vseh 20 sort se je dobro obnesel; gnjil ni celó nič tudi pozimi v kleti ne. (Dal. sl.)

Nova postava za obertnije in rokodelstva.

(Dalje.)

Četerto poglavje.

Obsežek in uživanje obertnijskih pravic.

§. 42. Doklej sega obertnijska pravica in kaj ima v sebi, to se sodi po besedah obertnijskega lista ali dopu-

*) O vsem tem naj se beró skušnje na vertu kmetijske družbe na ravno tej strani današnjega lista. Vred.